

Datum

2021-03-08

Vår referens

Anna Mellgren

Utredningssekreterare

anna.mellgren@malmo.se

Tjänsteskrivelse

Remiss från Utbildningsdepartementet - Fler barn i förskolan – för bättre språkutveckling i svenska GYVF-2021-588

Sammanfattning

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden har fått möjlighet att yttra sig över Utbildningsdepartementets remiss av betänkandet *Förskola för alla barn – för bättre språkutveckling i svenska* (SOU 2020:67).

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden ställer sig positiv till de framlagda förslagen som rör nämndens ansvarsområden och nämndens synpunkter redovisas i sin helhet nedan.

Förslag till beslut

1. Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden godkänner förvaltningens förslag till yttrande över Utbildningsdepartementets remiss av betänkandet *Förskola för alla barn – för bättre språkutveckling i svenska* (2020:67) och överlämnar detsamma till kommunstyrelsen.

Beslutsunderlag

- Förskola för alla barn - för bättre språkutveckling i svenska
- Remiss från Utbildningsdepartementet - Fler barn i förskolan - för bättre språkutveckling i svenska
- G-Tjänsteskrivelse GVN 2020-03-26 Yttrande över remiss gällande betänkandet Fler barn i förskolan
- Förslag till yttrande över remiss gällande betänkandet Fler barn i förskolan (2020:67)

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämndens arbetsutskott 2021-03-17

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden 2021-03-26

Beslutet skickas till

Kommunstyrelsen

Ärendet

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden har nu fått möjlighet att yttra sig över Utbildningsdepartementets remiss av betänkandet *Förskola för alla barn – för bättre språkutveckling i svenska* (2020:67).

Utredningen lämnar förslag som syftar till att dels öka deltagandet i förskolan bland barn i 3–5 års ålder, dels stärka förskolans arbete med barnens språkutveckling i svenska, bl.a. när det gäller

nyanlända barn, barn med annat modersmål än svenska och barn med socioekonomiskt svag bakgrund. I utredningen lyfts behov av insatser för att öka deltagandet i förskolan, inte minst bland nyanlända barn och andra barn med behov av bättre språkutveckling i svenska. Det finns ett brett forskningsstöd för att förskolan har positiva effekter för barns utveckling och lärande, i synnerhet för flerspråkiga barn och barn med svag socioekonomisk bakgrund. Barn som har gått i förskolan har bättre kognitiva och språkliga färdigheter och når högre kunskapsresultat i skolan än barn som inte har deltagit i förskolans verksamhet. Därtill varierar deltagandet i förskolan mellan grupper och är lägre bland barn till föräldrar som har låg utbildning eller saknar förvärvsarbete, liksom bland utrikes födda barn och barn med utländsk bakgrund.

Utredningen lämnar förslag gällande bland annat:

- Kommuner ska bedriva uppsökande verksamhet för att öka deltagandet i förskolan, samt genom kartläggning hålla sig informerad om vilka barn i kommunen som inte deltar i förskolan.
- Barn som har behov av förskola för att få en bättre språkutveckling i svenska ska direktinskrivas i förskolan.
- Förskolan ska bli obligatorisk för alla barn från och med 5 års ålder. Barn i obligatorisk förskola ska erbjudas kostnadsfria måltider och i vissa fall ha rätt till kostnadsfri skolskjuts.
- Det ska införas karriärsteg för förskollärare vid förskolor som har särskilt svåra förutsättningar med beaktande av barnens socioekonomiska bakgrund.
- Det ska införas ett enhetligt innehåll för utbildning till barnskötare som ska gälla inom såväl gymnasieskolans barn- och fritidsprogram som motsvarande utbildningar inom kommunal vuxenutbildning.
- Skollagen ska förtydligas så att det framgår att det i undervisningen vid förskolor, utöver förskollärare, får finnas barnskötare och annan personal med utbildning eller erfarenhet som innebär att barnens utveckling och lärande främjas.
- Förskolors personalsammansättning samt personalens kompetensutveckling bör uppmärksammas vid tillsyn.
- Examensbeskrivningen för förskolläraryxamen bör ändras så att det i examensmålen anges att studenten ska visa fördjupad kunskap om barns andraspråsutveckling.
- Läslyftet i förskolan ska förlängas och riktas till förskolor med särskilt svåra förutsättningar med beaktande av barnens socioekonomiska bakgrund.

Utredningens förslag för fler förskollärare och barnskötare innehåller bl.a. förslag om en enhetlig utbildning till barnskötare. Bakgrunden till förslaget är att det i dag inte finns någon nationell reglering av vad som ska ingå i en barnskötaryrket, vilket enligt utredningen har lett till att olika kortare och ibland otillräckliga utbildningsinsatser genomförs för att möjliggöra att arbetslösa slussas in i barnskötaryrket. För att uppnå en ökad likformighet i barnskötaryrket samt stärka och tydliggöra barnskötarnas kompetens föreslår utredningen att det införs ett enhetligt innehåll för utbildning till barnskötare som ska gälla inom såväl gymnasieskolans barn- och fritidsprogram som motsvarande utbildningar inom kommunal vuxenutbildning. Utredningen föreslår även en översyn av barnskötaryrket omfattning, innehåll och kvalitet i syfte att anpassa utbildningarna till de kunskaper som behövs i barnskötaryrket i dag t.ex. när det gäller barns språkutveckling och andraspråsutveckling i svenska.

Utredningens förslag och bedömningar samt gymnasie- och vuxenutbildningsnämndens reflektioner

Yttrandet innehåller endast de avsnitt som berör GVN:s ansvarsområden och där nämnden har synpunkter eller kommentarer. Sammantaget ser gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden positivt på framlagda förslagen. Nedan följer nämndens kommentarer och synpunkter utifrån respektive avsnitt.

10.8.5 En enhetlig utbildning till barnskötare

Utredningens förslag: Det ska införas ett enhetligt innehåll för utbildning till barnskötare som ska gälla inom såväl gymnasieskolans barn- och fritidsprogram som motsvarande utbildningar inom kommunal vuxenutbildning.

Utredningens bedömning: Regeringen bör ge Statens skolverk i uppdrag att se över utbildningar till barnskötare inom gymnasieskolan och kommunal vuxenutbildning i syfte att de ska få ett enhetligt innehåll. En utgångspunkt vid denna översyn bör vara att lägstanivån för alla barnskötarutbildningar ska vara krav på godkända betyg i de yrkesämnena som ingår i barn- och fritidsprogrammet med pedagogisk inriktning samt svenska 1 eller svenska som andraspråk 1. Översynen bör även avse utbildningarnas innehåll och kvalitet.

GVN:s synpunkter:

Nämnden välkomnar förslaget om ett enhetligt innehåll för utbildning till barnskötare såväl på gymnasieskolans barn- och fritidsprogram som på motsvarande utbildningar inom kommunal vuxenutbildning. Nämnden anser att ett enhetligt innehåll i omfattning och kvalitet i utbildningen kvalitetssäkrar att barnskötare får de nödvändiga kunskaper, förmågor och kompetenser som krävs för uppdraget.

Nämnden ser vidare positivt på utredningens bedömning om att en översyn bör genomföras samt att detta görs genom dialog med förskolans arbetsgivare, huvudmän och det nationella programrådet för barn- och fritidsprogrammet. Nämnden vill även lyfta att krav på godkänt i svenska 1 eller svenska som andraspråk 1 ligger i linje med vad verksamheten, och även branschen, efterfrågat. Genom att se till att eleverna på utbildningen har nödvändiga kunskaper i det svenska språket kan eleverna dels lättare tillgodogöra sin utbildning dels se till att branschen får anställningsbara barnskötare. Ett av barnskötarens viktigaste uppdrag är att främja barns utveckling och lärande vilket innebär att en barnskötare skall ha språkliga förutsättningar att ge barnen ett rikt språk som ett första steg i deras livslånga lärande.

Ansvariga

Marina Nillund Enhetschef

Lars Rehnberg Förvaltningschef